

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination June – 2017

Course	: B.A. / B.Com. (B.D.P.)	Date	: 01-Jul-17
Subject Code	: ESO-06	Time	: 03:00 to 06:00
Subject Name	: ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ	Duration	: 03 Hours
		Max. Marks	: 70

- 1 'ભારત એક બહુ વિધતાવાળો સમાજ છે' – સમજાવો. (12)
અથવા
બાળમૃત્યુપ્રમાણ એટલે શું? બાળ અને કિશોર મૃત્યુપ્રમાણના નિર્ણાયક બળો જણાવો.
- 2 ભારતમાં મજૂરો માટેના કલ્યાણકારી પગલાની વિગતવાર સમજૂતી આપો. (12)
અથવા
હિંસા અને આતંકવાદ ના કારણો અને તરાહો જણાવો.
- 3 'બાળમજૂર' ની વ્યાખ્યા અને પ્રકારો જણાવી 'ભારતમાં બાળમજૂરી એક સમસ્યા તરીકે' વર્ણવો. (12)
અથવા
સ્ત્રીઓ પરત્વે હિંસાના સ્વરૂપોની ચર્ચા કરો.
- 4 આધુનિક ભારતમાં લઘુમતીઓના અધિકારો જણાવો. (12)
અથવા
પર્યાવરણ વિષયક પરિણામોની લોકો ઉપર થતી અસરો ચર્ચો.
- 5 ટ્રેકનોંધ લખો.(કોઈપણ બે) (12)
1. સામાજિક સમસ્યાઓ અંગેનો ગાંધીવાદી અભિગમ
2. નિરાશ્રિતો અને વિસ્થાપિતોની સમસ્યાઓ
3. વૃદ્ધોનું સામાજિક અનુકુલન
4. અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને શિક્ષણ
5. જંગલ સંરક્ષણ કાયદો અને જંગલનીતિ
- 6 ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)
1. સ્વીકૃત સામાજિક ધોરણોના ભંગ કે ઉલ્લંઘન કરતી વર્તનની તરાહોને _____ કહેવાય છે. (સામાજિક નિયંત્રણ, સામાજિક પરિવર્તન, સામાજિક

સમસ્યા)

2. _____ સમાજશાસ્ત્રીના લખાણોમાં કાર્યાત્મકવાદી દ્રષ્ટિકોણ અભિવ્યક્ત થયો છે. (હર્બર્ટ સ્પેન્સર, સોરોકિન, સ્પેન્ગલર)
 3. વિશ્વના સૌથી વધુ વસ્તીવાળા દેશોમાં _____ પ્રથમ નંબરે આવે છે. (ભારત, ચીન, જાપાન,)
 4. _____ ની પ્રક્રિયામાં વસ્તી વિષયક તેમજ સામાજિક પાસાનો સમાવેશ થાય છે. (સંસ્કૃતિકારણ, ઔદ્યોગિકરણ, નગરીકારણ)
 5. મજૂરને વળતર આપવા અંગેનો કાયદો ઈ.સ. _____ માં અમલમાં આવ્યો. (1923, 1926, 1932)
 6. _____ ની પ્રક્રિયા દ્વારા બાળક તેના સમાજના મૂળભૂત મુલ્યોની શીખ મેળવે છે. (ઔદ્યોગિકરણ, સામાજીકરણ, ઉદારીકરણ)
 7. બાળકો _____ ને કારણે શિક્ષણથી વંચિત રહે છે. (આર્થિક મજબૂરી, સામાજિક મજબૂરી, રાજકીય મજબૂરી)
 8. બંધારણની કલમ _____ દ્વારા અનુસૂચિત જનજાતિઓના શૈક્ષણિક વિકાસ માટે વિશિષ્ટ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. (16(ક), 15(4), 18(બ))
 9. જંગલોએ લોકોના સમુદાયણી _____ સંપત્તિ છે. (સામુદાયિક, આર્થિક, અંગત)
 10. મોટાભાગના _____ સહભાગીદારી વાળી લોકશાહીને મદદ કરવામાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. (સંગઠિતક્ષેત્ર, અસંગઠિતક્ષેત્ર, સ્વૈચ્છિક સંગઠનો)
-